

Tinus Vermeersch 'Hide' - 29 augustus - 24 oktober 2020

Heeft de covidperiode een impact gehad op je werk?

Dat is moeilijk te zeggen omdat ik er nog te veel middenin zit. Soms merk je pas achteraf dat een verandering van omgeving of gemoedstoestand een invloed heeft gehad op je werk. Sowieso breng ik in mijn werk altijd weer dezelfde vormen naar voor, in telkens een andere gedaante. Door de jaren heen heb ik een eigen wereld gecreëerd waarin een aantal archetypes voorkomen die constant transformeren. De prikkel die voor zo'n verandering zorgt, komt dikwijls simpelweg door het verkennen van een ander materiaal - wat eigenlijk ook een soort invloed van buitenaf is. Hoewel de wereld die ik verbeeld, los lijkt te staan van de werkelijke, stel ik achteraf dikwijls vast dat die laatste meer invloed heeft gehad dan ik op het moment zelf besepte.

Een invloed die de coronaperiode zeker heeft gehad, is dat er plots meer tijd was. Ik had al lang zin om meer sculpturen te maken en om op groot formaat met tempera op doek te werken. De klei kneden en bakken, het doek prepareren en opspannen : voor mij is het een soort noodzakelijkheid om die dingen van in het begin in de hand te hebben, maar dat vraagt wel tijd natuurlijk. En die was er nu plots.

Wat is de rol/verantwoordelijkheid van een kunstenaar?

Daar heb ik niet echt een mening over. Wellicht wordt alles teveel tegen het licht van de inzetbaarheid gehouden. Ik vermoed dat kunstenaars anders zien, grotere voelsprietten hebben en de grondtoon onder het dagelijks lawaai beter horen. Dat onderliggende naar de oppervlakte brengen, in de vorm die het dichtst bij hem staat : misschien ligt daar een rol voor de kunstenaar.

Kan je ons uitleggen hoe je voor deze solo te werk ging?

Initieel was ik op zoek naar een manier om wat los te komen van de heel gelaagde (en langzame) manier van schilderen. Een reeks van kleine landschappelijke werkjes in olieverf op paneel, heel direct en nat-in-nat geschilderd, leek me de aangewezen manier om dat te doen. Hoewel de aanpak bevrijdend werkte, waren de resultaten waar ik uiteindelijk tevreden over was, toch net die waar ik verschillende keren overheen was gegaan. Blijkbaar is die gelaagdheid in de werkwijze in mijn geval onontkoombaar, omdat ik anders niet tot dat punt kom waarbij werkwijze en inhoud lijken samen te vallen. Wat dat betreft zat ik dus een beetje op een doodlopend spoor.

Toen was er corona. En dat gaf me dus de tijd om de draad van het sculpturaal werk op te pikken en de ideeën die ik had om op groter formaat te schilderen eens uit te proberen. Er ontstond enerzijds een reeks van kleine sculpturen in keramiek die bijna een driedimensionale vertaling zijn van taferelen en figuren die ook in mijn pentekeningen voorkomen. Formeel doen ze wat denken aan de chinoiserieculptuurtjes, verwant aan de Rococo, met hun ornamentele vormen, hun focus op materialiteit, gestileerde natuur en anekdotiek. Als tegengewicht ontstonden ook meer uitgepuurde vormen: archetypes als hooimijten, hutten en andere verhullende vormen die zich verdichtten tot hun kern. Door de strakke vormen ging er veel aandacht naar de afwerking. Via polijsten en via het bakproces waarbij rook - en ook toeval - een grote rol speelt, ontstond er een reflecterende huid die niet meteen de werkelijke materie van het object laat zien. Soms voegde ik elementen toe met hout en touw, die een soort functionaliteit oproepen. Met hun natuurlijke materie en hun open structuur vormen die een contrast met de hermetische metallieke vormen. Je zou ze kunnen zien als een soort "antennes" naar de werkelijkheid.

Met de schilderijen zocht ik aansluiting bij de sculpturen, zowel door de manier van schilderen als in de vorm. Het werkproces speelt ook hier een grote rol. Zoals de op het eerste gezicht banale bezigheden van mijn personages, zijn de voorbereidende handelingen zoals zelf verf maken, doek prepareren, etc. voor mij als een

soort ritueel. Het voelt aan alsof ik bij iedere laag niet alleen materiaal maar ook betekenis toevoeg. Daarbij geeft die bezigheid mij het gevoel dat ik naast een afbeelding ook een object aan het maken ben. Het doek heb ik als een huid opgespannen met touw in een houten raamwerk en zo onstond een rafelige rand met gaten erin. Ik heb dat zichtbaar gelaten in het eindresultaat. Het toont niet alleen het belang dat ik hecht aan al die lagen, maar het functioneert ook een beetje zoals de stokjes bij de sculpturen.

Ik heb bewust gekozen voor een beperkte tonaliteit en voor een manier van schilderen die eigenlijk dicht bij het sculpteren ligt, waarbij ik bij iedere laag wat dieper in het onderwerp binnendring. Ik hou ervan als het beeld en de betekenis zichzelf heel langzaam prijsgeven en liefst niet helemaal. De nuances in witten en onderlinge schaduw tinten verschijnen pas ten volle als je lang genoeg kijkt. Je ogen moeten de tijd krijgen om zich aan te passen aan de minieme verschillen in toon.

De tentoonstelling bedenken en opstellen was een zoektocht naar verschillende vormen van geslotenheid en openheid, materie en illusie, lichtvoetigheid en zwaarte, waarbij ook humor niet ontbreekt. Ik heb getracht heel uiteenlopende vormen te maken waarbij je toch het gevoel hebt dat ze allemaal tot dezelfde verbeelde wereld horen, - en wie weet zeg ik daarmee ook wel iets over de wereld daarbuiten.

Is het atelier een inspiratiebron of ligt die ergens anders?

Het atelier is vooral een stimulerende plek omdat alles er in functie staat van het werk. Concrete inspiratie komt vooral tijdens het werken zelf, door bezig te zijn met materiaal. Vooral materiaal met een lange toepassingsgeschiedenis werkt heel inspirerend. Mijn beeldtaal wordt beïnvloed door zaken die ik bewust of onbewust heb opgeslagen. Dat kan bijna alles zijn wat mijn pad kruist. Soms is het iets wat maar een fractie duurde, maar evengoed is het iets waar ik al jaren mee in aanraking kom. Ik kom graag in de natuur. Vormen waarin de tijd zichtbaar is, trekken me heel erg aan, maar meer nog de allesomvattende veranderlijkheid van de natuur, tastbaar en ontastbaar, zowel over een uitgestrekte tijdsspanne als binnen één seizoen - en in dat geheel de immer bezige mens.